(עג) עַצְמוֹ, וְיֵשׁ מְקִילִין בָּזֶה, וְהַמִּנְהָג לְהָקֵל אַף (עד) טוֹב לְהַחְמִיר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין צָרָךְ כָּל כָּךְ. וְדַוְקָא (עה) עַל גַּבֵּי כִּירָה מַמָּשׁ, * אֲבָל לְסָמוֹךְ, אֲפִלּוּ סָמוּךְ לָאֵשׁ (עו) בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ שָׁרֵי, אֲפִלּוּ (עז) סָמוּךְ (יט) לַחֲשָׁכָה (הגהות מרדכי (פ"י סוף מנו) והגהות מיימוני (פ"ג מ"ט ס)). (עח) וּבְתַנּוּר אֵין (כ) חִלּוּק בֵּין לְהַחֲזִיר עָלָיו אוֹ לְסָמוֹךְ אֶצְלוֹ, וְדַוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת, אֲבָל אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת שָׁם שָׁרֵי אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמָּן סִימָן שי"ח (פ"ד): ג [צ]הַמַּשְׁפִּים בַּבֹּקֶר וְרָאָה שֶׁהַקְּדֵירָה תַּבְשִׁילוֹ וְיָרֵא פֶּן יַקְדִּיחַ יוֹתֵר, יָכוֹל לְהָסִיר וּלְהַנִּיחַ קְדֵרָה (עט) יְשָׁנָה (כא) (פ) * רֵיקָנִית (פא) עַל פִּי הַכִּירָה וְאָז יָשִׁים הַקְּדֵרָה שֶׁהַתַּבְשִׁיל בְּתוֹכָהּ עַל גַּבֵּי הַקְּדֵרָה רֵיקָנִית, * וְיִזָּהֵר (פב) שֶׁלֹּא יָשִׁים קְדֵרָתוֹ עַל גַּבֵּי קַרְקַע, (פג) וְשֶׁתְּהֵיֶה רוֹתַחַת. (וּכְבָר נִתְבָּאֵר שֶׁנּוֹהֲגִים לְהָקֵל אַף אִם נִתְּנָהּ עַל גַּבֵּי קַרְקַע): ד [ק]יֵשׁ לְמִחוֹת בְּיַד (פד) הַנּוֹהֲגִים לְהַטְמִין מִבְּעוֹד יוֹם קוּמְקוּם שֶׁל מַיִם חַמִּין וְנוֹתְנִים אוֹתָם לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה

צ הַגָּהוֹת מָרְדְּכִי שָׁם. ק נִמּוּקֵי יוֹסֵף רֵישׁ פֶּרֶק ב' דְּבָבָא בְּתָרָא (י.). בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה (עליות דרבינו יונה שם יט. ד"ה תנן).

בְּאֵר הַיטֵב

לְעִנְיַן תַּנּוּרִים שְׁלָנוּ: (יט) לַחֲשָׁכָה. אֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, דְּאִם לֹא כֵּן אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת שָׁרֵי. וְעַיֵּן סִימָן שי"ח (סט"ו): (כ) חִלּוּק. הֵיינוּ בְּתַנּוּר שֶׁבִּזְמַן הַתַּלְמוּד, אֲבָל בְּכִירַת בָּתֵּי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּקְטוּמָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף א': (עג) עַצְמוֹ. וְדַוְקָא אַחַר שֶׁנִּגְמַר כָּל בִּשּׁוּל הַקְּדֵרָה וּמְנִיחָהּ לַעֲמֹד עַל הַכִּירָה עַד הָעֶרֶב לִשְׁמֹר חַמָּהּ בְּזֶה הוּא דְּמֻתָּרִינַן אִם נָטָלָהּ, שֶׁלֹּא לְהַחֲזִירָהּ לְשַׁאֲיָנָהּ גְּרוּפָה, (סו) אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְבַּשֵּׁל כָּל צָרְכָּהּ, נוֹטְלָהּ וּמַחֲזִירָהּ בְּכָל גַּוָּנַי, דְּלֹא שַׁיְּךְ לְמִיגְזַר דְּיַחֲזִיר גַּם בְּשַׁבָּת דְּזֶהוּ מְבֻשָּׁל בְּשַׁבָּת וּפְשִׁיטָא דְּמִזְדַּהַר בְּהָכִי אֲפִלּוּ אִי שָׁרִית לְהַחֲזִיר מִבְּעוֹד יוֹם, (סה) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין גַּם בָּזֶה מִשּׁוּם לֹא פְלוּג: (עד) טוֹב לְהַחְמִיר. וּלְפִי זֶה (סט) אֵין לְשׁוֹל הַקְּדֵרָה מִכִּירָה וְלִתְּנוֹ עַל גַּבֵּי תַּנּוּר שֶׁאֵינוֹ גְּרוּף וְקָטוּם סָמוּךְ לַחֲשָׁכָה, דְּאַף דְּתַנּוּר שֶׁלָּנוּ דֵּינוֹ כְּכִירָה הָא בְּכִירָה גּוּפֵיהּ יֵשׁ לְהַחְמִיר (פ) לְדָעָה זוֹ, וְאִם הוּא גְּרוּף וְקָטוּם מַמָּשׁ אַף בְּשַׁבָּת: (עה) עַל גַּבֵּי כִּירָה מַמָּשׁ. הֵינוּ דְּבָזֶה יֵשׁ אוֹסְרִין חֲזָרָה סָמוּךְ לַחֲשָׁכָה וְכַנַּ"ל: (עו) בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ. דְּאִי אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת שָׁרֵי [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו דהא)]: (עז) סָמוּךְ לַחֲשָׁכָה. הֵינוּ אֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, וְאִי לֹא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת שָׁרֵי, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן שי"ח סָעִיף ט"ו בַּהֶגְ"ה: (עח) וּבְתַנּוּר אֵין חִלּוּק. הֵינוּ בְּתַנּוּר שֶׁל זְמַן הַתַּלְמוּד [וּכְבָר כָּתוּב זֶה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסָעִיף א', אֶלָּא דְּשָׁם מַיְירִי לְעִנְיַן שֶׁהָיָה וְכָאן מַיְירִי לְעִנְיַן חֲזָרָה], אֲבָל תַּנּוּרִים שֶׁלָּנוּ שָׁפְתוּחִים מִן הַצַּד הֵם כְּכִירָה [אַחֲרוֹנִים]: ג (עט) יְשָׁנָה. אֲבָל (פ) חֲדָשָׁה אָסוּר, דְּמִתְלַבֵּן עַל יְדֵי הַחֹם וְנַעֲשֵׂית כִּלְי גְּמוּרָה עַל יְדֵי זֶה, (פא) וּבְקַרְדּוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁכְּבָר נִגְמַר תִּקּוּנָן וַעֲשִׂיָתָן בְּתַנּוּר שֶׁל יוֹצְרִים אֲפִלּוּ בְּכִירָה שֶׁלָּנוּ מֻתָּרוֹת. (פב) שֶׁלֹּא יָשִׁים קְדֵרָתוֹ עַל גַּבֵּי קַרְקַע. וְלִפְעָמִים אֶחָד הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וְהַשֵּׁנִי אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וּכְשֶׁמְּעָרֶה אֶחָד לַחֲבֵרוֹ מִתְבַּשְּׁלִים זֶה עִם זֶה. וְעַיֵּן בָּאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דִּלְפִי מַה שֶּׁיְּבֹאַר לְקַמָּן בְּסִימָן שי"ח סָעִיף ט"ו בַּהֶגְ"ה דַּאֲנַן נוֹהֲגִין כְּהַפּוֹסְקִים דְּאִם לֹא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי אֲפִלּוּ בְּדָבָר לַח אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּשּׁוּל עוֹד, אִם כֵּן אֲפִלּוּ אִם אֶחָד אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וְיִתְחַמֵּם עַל יְדֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת גַּם כֵּן שָׁרֵי, וְכֵן הוּא מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם שֶׁנּוֹתְנִין לְתוֹךְ הַקְּעָרָה קְטָנִיּוֹת וּמְעָרִין עֲלֵיהֶן מִכְּלֵי רִאשׁוֹן רוֹתֵחַ מִכְּלֵי רִאשׁוֹן שֶׁל בָּשָׂר, וְאִם כֵּן כֵּיוָן (פס) שֶׁהַקְּטָנִיּוֹת בִּכְלֵי שֵׁנִי וְהָעֲרוּי הוּא מִכְּלֵי רִאשׁוֹן

בֵּאוּר הַלָּכָה

מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר בְּשו"ע סָעִיף ד', אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁבֵּאַרְנוּ שָׁם (ד"ה אפילו) דְּיֵשׁ הָרְבֵּה רִאשׁוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין דִּכְשֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי תּוֹ לֹא שַׁיְּךְ בִּשּׁוּל כְּשֶׁהִיא רוֹתַחַת, יִשְׁתַּנֶּה זֶה הַדִּין גַּם כֵּן לְעִנְיַן חֲזָרָה, וּמִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה לְהָקֵל דְּהוּא נוֹגֵעַ בְּעִנְיַן דְּאוֹרָיְתָא:

* אֲבָל לְסָמוֹךְ אֲפִלּוּ סָמוּךְ לָאֵשׁ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְכָל שֶׁכֵּן סָמוּךְ לַכִּירָה. וְדַע [ב]דְּאֲפִלּוּ חֲזָרָה בְּשַׁבָּת מֻתָּר, וּכְמָה שֶׁהוֹכַחְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף א' בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה מותר לסמוך) כְּרַצַת הָאַחֲרוֹנִים הַמַּקִּלִּין בָּזֶה, אַף גַּם כֵּן בְּתַנּוּרֵי שֶׁלָּא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, דְּאִם נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי וַעֲתָּה יוּכַל לַחֲזֹר לְכִירַת סוֹלֶדֶת בּוֹ יֵשׁ חֲשָׁשׁ בִּשּׁוּל:

ג * רֵיקָנִית עַל פִּי הַכִּירָה. וְאִם הַקְּדֵרָה גְּדוֹלָה שֶׁסּוֹתֶמֶת אֶת פִּי כָּל הַכִּירָה, אָסוּר דְּעַל יְדֵי זֶה מְכַבֶּה אֶת חֹם הָאֵשׁ שֶׁבַּכִּירָה:

* וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יָשִׁים וְכוּ'. דְּאִם הִנִּיחַ עַל גַּבֵּי קַרְקַע אֵין עָלָיו זֶה שֵׁם חֲזָרָה כְּשֶׁרוֹצֶה לְהַנִּיחַ אַחַר כָּךְ, וְכִתְחִלַּת הַנָּחָה דְּמִיָּא דְּאָסוּר אֲפִלּוּ עַל פִּי כִּירָה גְּרוּפָה וּקְטוּמָה, וַאֲפִלּוּ הָרַמְ"א מוֹדֶה דְּהַנָּחָה בְּשַׁבָּת לְכַתְּחִלָּה אָסוּר. וְלִכְאוֹרָה סוֹתֵר הַמְחַבֵּר אֶת עַצְמוֹ, דִּלְעֵיל [ג]בְּסָעִיף ה' הֶתִּירָ לִדְינָא אֶת דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ"א (מ: ד"ה מביא) שֶׁהוֹבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) בְּשֵׁם הָרַ"ן פֶּרֶק כִּירָה (יט. ד"ה ת"ר) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁמוֹ שָׁם מְמֻקָּמֶת וּמְעֻמֶּדֶת הַקְּדֵרָה עֲלֶיהָ אֵין דֶּרֶךְ בִּשּׁוּל בָּכָךְ וַעֲדַיִן מִכִּירָה גְּרוּפָה וּקְטוּמָה וְהֲרֵי כְּמֻעֶמֶּדֶת נָגַד הַמְּדוּרָה דְּמֻתָּר אַף בְּשַׁבָּת אִם הָיָה מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ [וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שי"ח סָעִיף ט"ו בַּהֶגְ"ה פְּרָטֵי דִּין זֶה]. וּמְצָאתִי בְּדִגּוּל מָרְכָּבָה שֶׁפִּחֵחַ בָּזֶה, וְכָתַב דְּאִפְשָׁר דְּמֻתָּר בְּמֻעֶמֶּדֶת עַצְמוֹ עַל סְבָרַת הָרַ"ן דְּכֵיוָן שֶׁאֵין פְּאַנְדִי"ש דְּרוֹכוֹ לְאָפוּתוֹ עַל גַּבֵּי כִּירָה יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה עַיֵּן שָׁם, וְהוּא דָּחֹק גָּדוֹל דְּהַמְחַבֵּר לֹא סְבִירָא לֵיהּ כְּלָל שִׁיטַת הָרַ"ן לְדִינָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לד), וְכֵן מוֹכֵחַ מִבֵּאוּר הַגְּרַ"א בְּסָעִיף ה' דְּטַעַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דִּסְבִירָא לֵיהּ כְּשִׁיטַת הָרַשְׁבָּ"א הַנַּ"ל עַיֵּן שָׁם. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּכְרֵי מְגָדִים (א"א ס"ק לג) שֶׁיֵּשֵׁב זוֹ הַקּוּשְׁיָא בְּטוּב טַעַם, וְהוּא דִּבְסָעִיף ה' שְׁאֵירֵי בְּעוֹמְדָת עַל גַּבֵּי קְדֵרַת חֲמִין אוֹ תַּבְשִׁיל, לֹא נַחְשַׁב כְּלָל כְּעוֹמֵד עַל גַּבֵּי כִּירָה וּלְהֶכֵי מֻתָּר אַף לְתַן לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּצְנִינֵנוּ שֶׁהַקְּדֵרָה רֵיקָנִית וְעוֹמֶדֶת רַק לִסְתֹּם אֶת חֹם הַכִּירָה שֶׁלֹּא יְהֵיֶה כָּל כָּךְ חֹם וְנַעֲשֵׂית הַכִּירָה עַל יְדֵי זֶה רַק כְּשֶׁאֵר כִּירָה גְּרוּפָה וּקְטוּמָה דְּאָסוּר לְתַן עָלֶיהָ בְּשַׁבָּת תַּבְשִׁיל לְכַתְּחִלָּה, וּכְאֶמְתְּ אִם הָיָה עוֹמֵד שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם קְדֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל הָיָה מֻתָּר לְתַן עָלֶיהָ לְכַתְּחִלָּה אַף בְּשַׁבָּת זוֹ לְכַלְמָא רְשָׁרֵי כִּלְי רִאשׁוֹן מִכְּלֵי שֵׁנִי וְהָעֲרוּי הוּא מִכְּלֵי רִאשׁוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּעִנְיַן שַׁבָּת הַחַמָּרָה, וְעַיֵּן בְּכִרְכֵי מְגָדִים (א"א סק"ל): (עג) הַגְּרַ"א. (עד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא): (עה) שָׁאֵינוֹ חָפֵץ בְּחֹם הַרְבֵּה וְלֹא יָבֹא לְחַתּוֹת בָּאֵשׁ שֶׁלֹּמֶשׁ לְחַמֵּם הַתַּנּוּר: (עו) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): ד (עז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (עח) דְּאַף שֶׁהַקְּטָנִיּוֹת הוּא דָּבָר יָבֵשׁ וּבוֹ לְכַלְמָא אֵין בִּשּׁוּל אַחַר בִּשּׁוּל אֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי. מִכָּל מָקוֹם עַל פִּי רֹב יֵשׁ בּוֹ מְרָק גַּם כֵּן [פְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק לב)]:

(סו) רא"ש (פ"ג סי' ב) וְטוּר: (סה) סְמ"ג (לאוין סה) וְיִרְאָתוֹ: (סט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח): (פ) אֲבָל לְהַיֵּשׁ מִקְלִין דְּלֵית חֲזָרָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת. רַק שֶׁהֵיכָה, מַתִּיר אַף בְּלֹא גְּרוּפָה אִם הוּא מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ וּמִצְטַמֵּק וְיָקֵה לוֹ לְדַעַת שְׁנֵיהֶם הַנַּ"ל בְּסוֹף סָעִיף א', וּלְדַעַת רִאשׁוֹנָה שָׁם עַל כָּל פָּנִים בְּמִצְטַמֵּק וְיָרֵא לוֹ שֶׁרִי [פְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק כח)]: ג (פא) לְקַמָּן בְּסִימָן תק"ב (ס"ד) עַיֵּן שָׁם: (פב) תּוֹסֶפְתָּא שַׁבָּת (ס"ק לט), וּמֵה שֶּׁכָּתַבְתִּי דְּדַוְקָא בְּמָקוֹם הַדָּחַק מִשּׁוּם הַיַּשׁ אוֹסְרִין הַנִּזְכָּר שָׁם, וּכְפָרָט

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן נראה דעת השו"ע הרב (סכ"ג) שלא הזכיר להתיר בלא נתבשל כל צרכו, ורק בחי כתב להתיר. **ב]** ראה בליקוטי דברי הרב לעיל (ס"ק טו). **ג]** ובשו"ע הרב (סכ"ו) פסק כמהרי"ל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ר הַר״ן פֶּרֶק ג׳ דְּשַׁבָּת (יט. ד״ה תנו רבנן) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (פ: ד״ה מביא״א).

בְּשַׁבָּת כְּשֶׁהַתַּבְשִׁיל מִצְטַמֵּק (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שי״ח (פט״ז)): ה מֻתָּר לָתֵת (פה) עַל פִּי קְדֵרַת חֲמִין בְּשַׁבָּת תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל מֵעֶרֶב שַׁבָּת (פו) כָּל צָרְכּוֹ כְּגוֹן (כג) פַּאנְדִי״ש וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן לְחַמְּמָן, לְפִי (פז) שֶׁאֵין דָּרְכּוֹ בְּשׁוּל בְּכָךְ. (פח) אֲבָל לְהַטְמִין תַּחַת הַבְּגָדִים הַנְּתוּנִים עַל גַּבֵּי הַמַּחַם, וַדַּאי אָסוּר. הַגָּה: וְהוּא הַדִּין (פט) שֶׁאָסוּר לְהַנִּיחוֹ עַל גַּבֵּי כִּירָה אֲפִלּוּ גְּרוּפָה וּקְטוּמָה, דְּלֹא הִתִּירוּ אֶלָּא חֲזָרָה וּכְדָרְכָּהּ שְׁנִתְבָּאֵר. וְיֵשׁ מַתִּירִין (צ) לִתֵּן לְתוֹךְ תַּנּוּר שֶׁאָפוּ בּוֹ מִבְּעוֹד יוֹם, דְּמַאֲחַר שֶׁלֹּא הִטְמִינוּ בּוֹ רַק אָפוּ בּוֹ מִבְּעוֹד יוֹם לֹא נִשְׁאַר בּוֹ רַק הֶבֶל מְעַט וְאֵין לְחֹשׁ לְבִשּׁוּל (כל בו (פ״ מ)), *וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִצְטַנֵּן (צא) לְגַמְרֵי. וְיֵשׁ מַחְמִירִין (צב) בָּזֶה (צג) וְאִם הַחֹם כָּל כָּךְ בַּתַּנּוּר שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אָסוּר, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שי״ח (פ״ד). (צד) וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת מִדְּבָרִים אֵלּוּ אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹת, לָכֵן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי (צה) *לְהַחֵם הַקְּדֵרָה אִם נִצְטַנֵּן, וְאִם עָשָׂה כֵּן אָסוּר לֶאֱכֹל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי:

בֵּאוּר הַלָּכָה

ה * וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי. עַיֵּן בְּמֶגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו) שֶׁכָּתַב וַאֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מֶרֶק דְּלֵית בֵּיהּ מְשׁוּם בִּשּׁוּל אָסוּר אִם נִצְטַנֵּן, דְּהָוֵי לֵיהּ כְּמַנִּיחַ לַכִּירָה לַכְתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת דְּאָסוּר, דְּלֹא הִתִּירוּ אֶלָּא חֲזָרָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכַנָּתוּ דַּהֲלָא קַאי עַל פַּאנְדִי״ש הַכָּתוּב לְמַעְלָה דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מֶרֶק, דְּבָזֶה קַיְמָא לַן דְּאֵין בִּשּׁוּל אַחַר בִּשּׁוּל אֲפִלּוּ בִּנְצִטַּנֵּן לְגַמְרֵי וְכַנַּ״ל בְּסִעִיף קָטָן פ״ו, וְלָזֶה תֵּרַץ דְּאָסוּר בָּזֶה מְשׁוּם דְּהָוֵי לֵיהּ כְּמַנִּיחַ לַכִּירָה לַכְתְּחִלָּה וְחִדֵּשׁ בָּזֶה דִּין חָדָשׁ. אֲבָל בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א כָּתַב, וּבִלְבַד כַּנַּ״ל, וְרָצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהַשְׁתָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּרֵישׁ סְעִיף ב׳ דְּבְעֵינַן שֶׁיְּהֵא רוֹתֵחַ דַּוְקָא, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַגְּרַ״א שָׁם הַשְׁתָּא דְּאִם נִצְטַנֵּן יִהְיֶה עוֹד בְּשׁוּל עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מִשְׁמַע לְהַמְּצִיעַ דְּדַרְכֵּי מֹשֶׁה (אות ח) שֶׁכָּתַב דְּבְדָבָר צוֹנֵן נוֹהֲגִין כְּהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ולענין) וְחוֹשְׁשִׁין לְהַחְמִיר וּמִזֶּה נוֹבַע דִּבְרֵי הָרַמְ״א בְּהַגָּ״ה זוֹ, וְיָרוּעַ דְּטַעַם הַבַּיִת יוֹסֵף שֶׁמַּחְמִיר מְשׁוּם דְּבְעֵינַן שֶׁיְּהֵא רוֹתֵחַ וּכְמוֹ שֶׁהִקְשָׁה הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) בְּעִצְמוֹ בְּתְחִלָּה, וְטַעַם שֶׁיְּהֵא רוֹתֵחַ הַכָּתוּב בְּסָעִיף ב׳ הֲלֹא בְּאֵר שָׁם הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו כל זמן) בְּעִצְמוֹ דְּאִי לָאו הָכִי יִהְיֶה שֶׁיֵּשׁ עוֹד בְּשׁוּל עַיֵּן שָׁם, ב]מִכָּל זֶה מוּכָח שֶׁהַפֵּרוּשׁ הוּא כַּהֶגְרַ״א, וּמַה שֶּׁהִקְשָׁה לְהַמְּגֵן אַבְרָהָם דַּהֲלֹא קַאי עַל פַּאנְדִי״ש דְּהוּא דָּבָר יָבֵשׁ, פֵּרוּשׁ דְּהַרְמַ״א כְּלָל בְּהֵיכִי מִתִּירִין גַּם דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֶרֶק וְעַל זֶה קָאָמַר וּבִלְבַד * לְהַחֵם הַקְּדֵרָה. וַאֲפִלּוּ דָּבָר יָבֵשׁ שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל מִכְּבָר וְנִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, אַף דְּאֵין בּוֹ מַשְׁנָה בְּרוּרָה

הָוֵי לֵיהּ בִּשּׁוּל, אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ בִּשּׁוּל. וְאָפְשָׁר שֶׁלָּזֶה כִּוֵּן הָרַמְ״א בְּמַה שֶּׁכָּתַב וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שי״ח, וְהֵינוּ דְּאֵין לְהַחְמִיר בְּהַדָּבָר, וּמִכָּל מָקוֹם מַשְׁמַע מִמֶּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לב) (פט) בְּמַסְקָנָתוֹ דְּאַף שֶׁאֵין לְמָחוֹת בְּיַד הַנּוֹהֲגִים לְהָקֵל, טוֹב יוֹתֵר לִנְהֹג שֶׁלֹּא לְעָרוֹת הָרוֹתְחִין מִן הַכְּלִי רִאשׁוֹן לְקְעָרָה עַל מָה שֶּׁבְּתוֹכוֹ כִּי אִם בְּכַף. וְאִם הַקְּטָנִיּוֹת (פ) עִם הַמָּרָק שֶׁבְּקְעָרָה נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, בְּוַדַּאי יֵשׁ מְדִינָא לְהָתִּיר שֶׁלֹּא לְשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם מִכְּלִי רִאשׁוֹן כִּי אִם עַל יְדֵי כַּף: ה (פה) עַל פִּי קְדֵרַת חֲמִין. אֲפִלּוּ (פו) הִיא עוֹמֶדֶת עַל הָאֵשׁ: (פו) כָּל צָרְכּוֹ. דַּע דְּדַעַת הָרַשְׁבָּ״א (מ: ד״ה מביא) דְּדָבָר שֶׁכְּבָר נִתְבַּשֵּׁל אֲפִלּוּ אִם נִצְטַנֵּן אַחַר כָּךְ לְגַמְרֵי תּוֹ לֵית בֵּיהּ מְשׁוּם בִּשּׁוּל, אֲפִלּוּ הוּא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֹטֶב. אֲבָל הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ סָתַם לְקַמָּן בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ד׳ כְּדַעַת הָרַא״ש (פ״ג סי׳ יא) שֶׁסּוֹבֵר דְּכָל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֶרֶק אִם נִצְטַנֵּן יֵשׁ בּוֹ אַחַר כָּךְ עוֹד מְשׁוּם בִּשּׁוּל, וְהָכָא בְּפַאנְדִי״ש דְּמֻכָּל הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ לְחַמְּמָן (פט) וַאֲפִלּוּ אִם יִהְיֶה הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, (פג) מְשׁוּם דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רֹטֶב [כִּי פַּאנְדִי״ש הוּא לֶחֶם אֲפוּי הַמְמֻלָּא בְּבָשָׂר], וּלְכַלֵּי עַלְמָא דְּקַיְימָא לַן דְּאָסוּר לְהַטְמִין תַּחַת הַבְּגָדִים מְשׁוּם אָסוּר הַטָּמָנָה, (פו) דְּקַיְימָא לַן דְּאָסוּר לְהַטְמִין בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ תַּבְשִׁיל שֶׁהוּא מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ וְחַם וַאֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין מוֹסִיף הֶבֶל: (פט) שֶׁאָסוּר לְהַנִּיחוֹ. וְהַנָּחָה לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת אָסוּר אֲפִלּוּ הוּא עֲרַיִן רוֹתֵחַ וּמִצְטַמֵּק וְרַע לוֹ [הַגְּרַ״א]: (צ) לִתֵּן לְתוֹךְ תַּנּוּר. הַיְנוּ שֶׁנּוֹתֵן בְּשַׁבָּת בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר הַתְּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּדֵי שֶׁיִּתְחַמֵּם, דְּאַף שֶׁבְּתוֹךְ הַתַּנּוּר וְהַכִּירָה קַיְימָא לַן דַּאֲפִלּוּ גְּרוּף וְקָטוּם אָסוּר לְהַחֲזִיר דְּאֵינוֹ מַתִּיר רַק עַל גַּבָּהּ, הָכָא אַחַר שֶׁלֹּא הִטְמִינוּ בּוֹ חַמִּין מִבְּעֶרֶב דְּנָפִישׁ הַבְלֵיהּ דְּתַנּוּר הָיָה אָסוּר לִתֵּן בּוֹ בְּבֹקֶר הַתַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּדֵי לְהִתְחַמֵּם, וְכָל זֶה הוּא לְהַכֵּל בּוֹ, אֲבָל בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ח) וְכֵן מַהֲרַמְ״א לְעֵיל בְּסָעִיף ב׳ בַּהֶגָּ״ה מוּכָח דְּנוֹהֲגִים לְהָקֵל לְהַחֲזִיר לְתוֹךְ הַתַּנּוּר בְּכָל גַּוְנֵי, אֶלָּא שֶׁמְּסַיְּם שָׁם דְּטוֹב לְהַחְמִיר: (צא) לְגַמְרֵי. דְּאִם (פט) הָיָה הַתַּבְשִׁיל מִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי קַיְימָא לַן דְּיֵשׁ בּוֹ עוֹד מְשׁוּם בִּשּׁוּל, וְאָסוּר לְהַנִּיחַ אֲפִלּוּ בְּתַנּוּר כָּזֶה דְּשָׁמָא יַגִּיעַ הַתַּבְשִׁיל עַד שֶׁיִּהְיֶה הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ: (צב) בָּזֶה. טַעְמָם (ג) דַּחֲזָרָה לְתוֹךְ הַתַּנּוּר לְעוֹלָם אָסוּר בֵּין אִם הַחֹם שֶׁבַּתַּנּוּר רַב אוֹ מְעַט, (פמ) דְּלֹא נָתְנוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם לְשִׁעוּרִים, (פנ) וּמִיהוּ א]דְּוָקָא כְּשֶׁיֵּשׁ חֹם בְּתַנּוּר שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין עָלָיו שֵׁם תַּנּוּר שֶׁהַסַּק כְּלָל: (צג) וְאִם הַחֹם כָּל כָּךְ וְכוּ׳. שֶׁאִם הַחֹם וְכוּ׳, (פנ) דְּאִי לָאו הָכִי אֲפִלּוּ לְהַיֵּשׁ מַחְמִירִין שָׁרִי, וְכֵן סָתַם הָרַמְ״א לְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף ב׳ בַּהֶגָּ״ה: (צד) וְכָל הַדְּבָרִים וְכוּ׳. הַיְנוּ (פד) אֲפִלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן: (צה) לְהַחֵם הַקְּדֵרָה. אֲפִלּוּ (פה) אִם לֹא יִתְּנֶנָּה עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ אוֹ הַכִּירָה מַמָּשׁ דְּשׁוּב אֵין בָּזֶה מְשׁוּם אִסּוּר חֲזָרָה, אַף עַל פִּי כֵן

מַשְׁנָה בְּרוּרָה

(פמ) מַעֲצָתוֹ שֶׁיֵּצֵא לְבַסּוֹף לְתֵּן הַקְּטָנִיּוֹת לְתוֹךְ הָרוֹטֶב שֶׁבְּקְעָרָה וְלֹא לְהָפוּךְ, וְהֵיכִי דְּדָרְכָּן הַקְּטָנִיּוֹת לְתֵּן עַל יְדֵי כַּף כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמֶּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שי״ח סָעִיף קָטָן מ״ד (וּבְחָנָם נִדְחֲקוּ בְּדִבְרֵיהֶן). עוֹד כָּתַב הַמֶּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לב) שֶׁלֹּא לְהַגִּיס בְּכַף, וְלֹא הָעִקָּר יַעַן דְּשָׁם נִפְסַק בְּט״ז (ס״ק כג) וְהָרְבָּה אַחֲרוֹנִים שֶׁאֵין צָרִיךְ לְיַחֵד בָּזֶה רַק הַרְחָקָה יְתֵרָה בְּעָלְמָא: (פ) דְּבְלֹא מֶרֶק לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ בִּשּׁוּל אֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי [וְכַנַּ״ל מֶגֶן אַבְרָהָם (שם)]: ה (פה) בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה כתב הר״ן) בְּשֵׁם הַר״ן (יט. ד״ה תנו רבנן): (פו) גַּם זֶה שָׁם: (פז) מֶגֶן אַבְרָהָם (ס״ק לג): (פח) עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (מ: ד״ה מביא) וּבְבֵאוּר הַגְּרַ״א: (פט) מֶגֶן אַבְרָהָם (שם) וּמִפִּימָן שי״ח (ס״ק י): (פו) דְּאִם הָיָה אֵשׁ, גַּם הַקְּדֵרָה שִׁלְמָשָׁה אָסוּר לְהַשְׁהוֹתָהּ תַּחַת הַבְּגָדִים, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן רנ״ז סָעִיף ח׳ וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק לג): (פז) לְקַמָּן בְּסִימָן רנ״ז (ס״ב) עַיֵּן שָׁם: (פח) דְּאַף שֶׁיֵּשׁ חֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין דֶּרֶךְ לְבַשֵּׁל בְּתַנּוּר כָּזֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פמ) שֶׁחָמוּ הוּא רַק מֵאֲפִיָּה דְּאָתְמוֹל: (פנ) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה וכלכך): (פנ) מֶגֶן אַבְרָהָם (ס״ק לה): (פנ) בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ולענין): (פנ) כִּדְלִקַמָּן־ה: (פנ) הַגְּרַ״א, וְכֵן נִרְאֶה דְּאִי לָאו הָכִי אֵין יְהִיָּה מַשְׁמַע דִּלְרָעָה הַמְּחֻמֶּרֶת אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי וְאֵין טַעַם לָזֶה, וּכְבָר הִקְשָׁה בָּאֵמֶת כֵּן הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק לה), וְגַם דְּאִם נֵימָא דְּלַהַמְּחֻמֶּרִין וְהוּא דַּעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) אָסוּר אֲפִלּוּ אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ לֹא יִצְדַּק רֵאָיָתוֹ עַל זֶה מַה שֶּׁכָּתַב דְּלֹא נָתְנוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם לְשִׁעוּרִים, וּמַה נְּתִינָה לְשִׁעוּרִים הוּא רָק בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מִבֹּאר הַחַיּוּךְ בָּזֶה, אֶלָּא וַדַּאי דְּהַכֹּל בּוֹ שֶׁפֶּלֶג מְיֵרֵי אַף בְּאֹפֶן זֶה שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וַאֲפִלּוּ הָכִי שְׁרֵי מִשּׁוּם דְּחָמוּ מֵעֵט, וְעַל זֶה הִקְשָׁה דְּלֹא נָתְנוּ דִּבְרֵיהֶם לְשִׁעוּרִים, וְאַף דְּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים לֹא נָחֲתוּ לָזֶה הֶעֱקֵר כְּהַגְּרַ״א: (פנ) הַגְּרַ״א, עַיֵּן שָׁם דְּאִסּוּר אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הוּא אֲפִלּוּ בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן: (פס) אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר וְכָל כֵּיוֹצֵא בּוֹ שֶׁהוּא תּוֹלֶדֶת הָאוּר:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ״ע הָרַב (סכ״א) פָּסַק שֶׁחֲזָרָה לְתוֹךְ הַתַּנּוּר אָסוּר גַּם בְּאֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ. **ב]** וּבְשׁוּ״ע הָרַב (סי״ח) כָּתַב כְּהַמַּ״א שֶׁאֲפִלּוּ בְּעִנְיַן שֶׁאֵין בּוֹ מִשּׁוּם אִיסּוּר בִּישּׁוּל כְּגוֹן שֶׁהוּא תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל מֵעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר לְהַטְמִין בּוֹ מִכָּל כָּל גַּבֵּי הָאִסּוּר הַטָּמָנָה, וְכֵן הוּא בְּשׁוּ״ע הָרַב (סי״ח) וְכֵן הוּא בְּשׁוּ״ע הָרַב (סי״ח) כָּתַב כְּהַמַּ״א שֶׁאֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּשּׁוּל כְּגוֹן שֶׁהוּא תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל מִכְּבָר וְנִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, אַף דְּאֵין בּוֹ בִּישּׁוּל כְּגוֹן שֶׁהוּא תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל מִכְּבָר וְנִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי כְּגוֹן בִּישּׁוּל אֲפִלּוּ אִם נִצְטַנֵּן אַחַר כָּךְ לְגַמְרֵי

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רנג

(צו) אֲפִלּוּ צוֹנֵן (בית יוסף (ד"ה כתב הרי"ן) והרשב"א בתשובה (מהגהות פורים"פ מצוטט למסכת שבת קכב)). אֲמָנָם אִם לֹא נִצְטַנֵּן כָּל כָּךְ (צז) שֶׁעֲדַיִן רְאוּיִים לֶאֱכֹל, אִם חִמְּמוּ אוֹתוֹ הָאֲנָסִים יְהוּדִים (צח) מֻתָּרִין לֶאֱכֹל. (צט) לָכֵן נוֹהֲגִין שֶׁהָאֲנָסִים יְהוּדִים מוֹצִיאִין הַקְּדֵרוֹת מִן הַתַּנּוּרִים שֶׁמְּטַמְּנִים בָּהֶן וּמוֹשִׁיבִין אוֹתָן אֵצֶל תַּנּוּר בֵּית הַחֹרֶף אוֹ עָלָיו (כג) וּמַבְעֶרֶת הַשִּׁפְחָה אַחַר כָּךְ מִן הַתַּנּוּר הַהוּא וְעַל יְדֵי זֶה הַקְּדֵרוֹת חוֹזְרִים וְנִרְתָּחִים, אֲבָל עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל (ק) אָסוּר (כז) [כד] בְּכִי הַאי גַּוְנָא (תרומת הדשן (פר' פו)). אֲבָל אִם הַקְּדֵרוֹת (קא) עֲדַיִן חַמִּין, (קב) מֻתָּר (כה) לְהַעֲמִידָן (קג) אֵצֶל (כו) תַּנּוּר

בְּאֵר הֵיטֵב

(כג) **וּמַבְעֶרֶת.** פֵּרוּשׁ כֵּיוָן דְּאָסוּר אֲמִירָה לְאִינוּ יְהוּדִי לְהַחֵם, אִם כֵּן אָסוּר לוֹמַר לְאִינוּ יְהוּדִי לְהַעֲמִיד הַתַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְקָרֵר עַל הַתַּנּוּר כְּדֵי שֶׁיֶּחֱסַךְ, וְלָכֵן נוֹהֲגִין שֶׁהָאֲנָסִים יְהוּדִים נוֹתְנִין הַתַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְקָרֵר לְגַמְרֵי עַל הַתַּנּוּר קֹדֶם שֶׁיֶּחֱסַךְ, מִבְּנֵי אִבְרָהָם (סק"ס). וְטַ"ז (ס"ק יח) חוֹלֵק עַל הֶתֵּר זֶה וְכָתַב שֶׁאֵין לְבַעֵל נֶפֶשׁ לִסְמֹךְ עַל הֶתֵּר זֶה, עַיֵּן שָׁם בְּאֹרֶךְ: (כד) **בְּכִי הַאי גַּוְנָא.** דְּהַיְנוּ לִיהּ כְּאֶחָד נוֹתֵן הַקְּדֵרָה וְאֶחָד נוֹתֵן הָאוּר דְּהָרִאשׁוֹן פָּטוּר אֲבָל אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲמִירָה לְאִינוּ יְהוּדִי דְּשָׁרֵי דְּהָא עִקַּר כַּוָּנָתוֹ לְהָחֵם הַבַּיִת דְּשָׁרֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן רע"ו (ס"ה). וּמִזֶּה נִרְאֶה לִי הֶתֵּר שֶׁאִם נָתַן הָאִינוּ יְהוּדִי מַיִם לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה הַקְּבוּעָה בְּתַנּוּר וְנִתְחַמְּמוּ, שֶׁמֻּתָּר הַיִּשְׂרָאֵל לְהָנוֹת מֵהֶם לְהַדִּיחַ בָּהֶם כֵּלִים, וְאֶפְשָׁר דְּאֲפִלּוּ נָתַן הָאִינוּ יְהוּדִי הַמַּיִם אַחַר שֶׁהִפִּיק הַתַּנּוּר דְּשָׁרֵי, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אָסוּר לִתֵּן הַמַּיִם אֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהִפִּיקוּ. מִיהוּ כְּשֶׁהַכֵּלִים מְלֻכְלָכִים בְּשֶׁמֶן, נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לִשְׁפּוֹךְ רוֹתְחִים עֲלֵיהֶם, וּכְשֶׁם מוֹרֵנוּ הָרַב פְּרָץ (הגהות סמ"ק מצוה רפב הגהה יג) מָצָאתִי כָּתוּב שֶׁמִּפִּי כְּתִיבָתוֹ אֵינוֹ מְכֻוָּן אֶלָּא לְצַחְצְחָן, וְלִי נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ הֶכְּלִי תּוֹךְ הַמַּיִם וְלֹא יָעֳרָה עֲלֵיהֶם. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק מא): (כה) **לְהַעֲמִידָן.** אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל: (כו) **תַּנּוּר.** אֲבָל עָלָיו אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ גָּרוּף וְקָטוּם. וּבְתַנּוּרִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה **[כד] בְּכִי הַאי גַּוְנָא.** עַיֵּן בְּאֹר הֵיטֵב, וְעַיֵּן שו"ת בֵּית אֶפְרַיִם (או"ח) סִימָן כ"א דְּקָאָרְעִ"ע מְכֻשֶּׁלֶת צוֹנֶנֶת שֶׁהַעֲמִידָה הַמְשָׁרֶתֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבָּת עַל תַּנּוּר בֵּית הַחֹרֶף קֹדֶם שֶׁהֵסִיק מַתָּר לְשַׁהוֹת, רַק שֶׁיִּזָּהֵר עַל לְהַבָּה שֶׁלֹּא יַגִּיעַ בָּן. וְעַיֵּן שָׁם דְּאֵין רְאָיָה מִהָא דְּאֶחָד נוֹתֵן הַקְּדֵרָה (ביצה לד:), דְּהָתָם הַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בַּר חִיּוּבָא נוֹתֵן אֶת הָאוּר הַלְכָךְ יֵשׁ כָּאן פְּטוּר אֲבָל אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הֵיכָא שֶׁהָאִינוּ יְהוּדִי הוּא הַנּוֹתֵן הָאוּר. וְנִצְּעָת יֵשׁ לוֹמַר דְּנִרְא אִם אִינוּ יְהוּדִי הַמַּסִּיק הוּא בְּעַצְמוֹ מֻעֲמָד קֹדֶם הַסָּקָה, שֶׁאִז דַּעְתּוֹ בְּהַסָּקָה זוֹ עַל חִמּוּם הַתַּבְשִׁיל, אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ רַק לְחַמֵּם אֲבָל לֹא שֶׁיַּגִּיעַ לְשִׁעוּר בִּשּׁוּל עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אָסוּר מִשּׁוּם אִסּוּר בִּשּׁוּל כֵּיוָן שֶׁנִּצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שי"ח סָעִיף ד' וְסָעִיף ט"ו בֶּהָגֵ"ה עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם כָּתְבוּ הַמְּגַן אַבְרָהָם (ס"ק לז) וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים [א] דִּבְדִיעֲבַד יֵשׁ לְהַתִּיר הַתַּבְשִׁיל (ט) בְּאֹפֶן זֶה שֶׁלֹּא הֶעֱמִידוּ עַל הָאֵשׁ מַמָּשׁ כִּי אִם עַל הַתַּנּוּר, מַאַחַר דְּיֵשׁ פּוֹסְקִין שֶׁמַּתִּירִין אֲפִלּוּ לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹתוֹ לְכַתְּחִלָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּסָעִיף ט"ו בֶּהָגֵ"ה: (צו) **אֲפִלּוּ צוֹנֵן.** אַף דְּלֹא נֶהֱנֶה מִמְּלֶאכְתּ אֵינוֹ יְהוּדִי, (ז) מִכָּל מָקוֹם קָנְסוּהוּ שֶׁיִּמְתִּין עַד לְעֶרֶב בִּכְדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה הוֹאִיל וְנַעֲשָׂה מְלֶאכָה עַל יְדֵי צִוּוּיוֹ. (ח) וְאִם עָשָׂה הָאִינוּ יְהוּדִי כֵּן מַעֲצְמוֹ בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, [ב] שָׁרֵי לֶאֱכֹל צוֹנֵן כֵּיוָן שֶׁאֵין נֶהֱנֶה מִמְּלֶאכְתּוֹ כְּלָל וְלֹא הָיָה רוֹצֶה בְּכָךְ אִם כֵּן לְאוֹ כָּל כְּמִינֵיהּ לְאָסְרוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, (ט) מִיהוּ אִם יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ צָרִיךְ לְמֶחוֹת בְּיָדוֹ: (צז) **שֶׁעֲדַיִן רְאוּיִים לֶאֱכֹל.** וְלָכֵן אַף עַל גַּב (ק) שֶׁנֶּהֱנָה מֵהַחִימּוּם שָׁרֵי בְּדִיעֲבַד כֵּיוָן שֶׁהָיָה יָכוֹל לֶאֱכֹל בְּלֹא הַחִימּוּם, (קא) וַאֲפִלּוּ הֶעֱמִידוּ הָאִינוּ יְהוּדִי עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ מַמָּשׁ בְּצִוּוּיוֹ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין לֶאֱסֹר הַתַּבְשִׁיל בְּדִיעֲבַד: (צח) **מֻתָּרִין לֶאֱכֹל.** וַאֲפִלּוּ חִמֵּם הָאִינוּ יְהוּדִי תַּבְשִׁיל וּבָשָׂר (קב) בְּיַחַד וְהַתַּבְשִׁיל לֹא הָיָה מִתְּחִלָּה רָאוּי לֶאֱכֹל מֻחְמָצ צְנִינוּתוֹ, אַף עַל פִּי כֵן לֹא נֶאֱסַר הַבָּשָׂר כִּי הוּא הָיָה רָאוּי לֶאֱכֹל אַף בְּצוֹנֵן: (צט) **לָכֵן נוֹהֲגִים.** אִדְּלַעֵיל קַאֵי, וּפֵרוּשׁוֹ לוֹמַר לְאִינוּ יְהוּדִי לְהָחֵם, [ג] לְכָךְ נוֹהֲגִים שֶׁהָאִינוּ יְהוּדִי נוֹתֵן הַתַּבְשִׁיל (קד) שֶׁנִּתְקָרֵר לְגַמְרֵי עַל הַתַּנּוּר קֹדֶם שֶׁהֵסִיק, שָׁאז לֵיכָּא שׁוּם אִסּוּר בִּשּׁוּל, וּמַה שֶּׁמַּסִּיק אַחַר כָּךְ אֶת הַתַּנּוּר עִקַּר כַּוָּנָתוֹ אֵינוֹ אֶלָּא לְחַמֵּם בֵּית הַחֹרֶף דְּשָׁרֵי [וְהַכֹּל חוֹלִים הֵם אֵצֶל צַנָּה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן רע"ו (ס"ה)] וְלֹא לְחַמֵּם אֶת הַתַּבְשִׁיל, וְאַף דְּהָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא לְגַבֵּי הַתַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְחַמֵּם מִמֵּילָא, מִכָּל מָקוֹם בְּאֵמִירָה לְאִינוּ יְהוּדִי דְּהָוֵי שְׁבוּת דְּלַיְת בּוֹ מַעֲשֶׂה לֹא מַחְמִרִינַן כְּלַי הַאי וְשָׁרֵי אַף בְּפְסִיק רֵישָׁא. וְדַע דְּכָל זֶה בְּאַיְיבְלִי"ך שֶׁבְּתַנּוּר בֵּית הַחֹרֶף שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְכַשֵּׁל בְּחֹל מִלְּמַעְלָה עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר, לְכָךְ נוֹכַל לוֹמַר דְּאֵין עִקַּר כַּוָּנַת הָאִינוּ יְהוּדִי בְּהַהֶסֵּק רַק לְחַמֵּם הַבַּיִת וְלֹא לְכַשֵּׁל הַקְּדֵרוֹת שֶׁעוֹמְדוֹת מִלְּמַעְלָה עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר, אֲבָל הַתַּנּוּרִים שֶׁקּוֹרִין עַנְגְּלִישׁ"ע קִיכִי"ן שֶׁדַּרְכּוֹ הַכֹּל לְכַשֵּׁל בְּחֹל עַל גַּבֵּיהֶן מִלְּמַעְלָה, אִסּוּר גָּמוּר יֵשׁ בָּזֶה לְהַעֲמִיד הַמַּאֲכָל לְחַמֵּם עַל יְדֵי הָאִינוּ יְהוּדִי אֲפִלּוּ קֹדֶם הַסָּקָה, דְּוַדַּאי כַּוָּנַת הָאִינוּ יְהוּדִי בְּהַהֶסֵּק אַחַר כָּךְ גַּם בְּשִׁבְיל בִּשּׁוּל הַקְּדֵרוֹת [סָפֵק טוֹב טַעַם וַדַּעַת מַהֲגָאוֹן מַהַרְשַׁ"ק בְּסִימָן קע"ה, וְכֵן כָּתַב בְּשוּ"ת בֵּית שְׁלֹמֹה חֵלֶק א' סִימָן נ"ה, וְכֵן כָּתַב בְּשוּ"ת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב מַהֲדוּרָא תְּלִיתָאי חֵלֶק ג' סִימָן ג' שֶׁחֲלִילָה לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְעַיֵּן בַּאֹר הֵיטֵב (ד"ה להחם)]: (ק) **אָסוּר בְּכִי הַאי גַּוְנָא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהוֹשִׁיב הַקְּדֵרוֹת אֵצֶל תַּנּוּר בֵּית הַחֹרֶף אוֹ עָלָיו אֲפִלּוּ קֹדֶם הַהֶסֵּק, (קא) דַּהֲוָה לִיהּ כְּאֶחָד נוֹתֵן הַקְּדֵרָה וְאֶחָד הָאֵשׁ דְּהָרִאשׁוֹן פָּטוּר אֲבָל אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲמִירָה לְאִינוּ יְהוּדִי דְּשָׁרֵי דְּהָא עִקַּר כַּוָּנָתָם לְחַמֵּם הַבַּיִת דְּשָׁרֵי. (קו) וּמִזֶּה נִרְאֶה הֶתֵּר שֶׁאִם נָתַן הָאִינוּ יְהוּדִי מַיִם לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה הַקְּבוּעָה בְּתַנּוּר וְנִתְחַמְּמוּ שֶׁמֻּתָּר הַיִּשְׂרָאֵל לֵהָנוֹת מֵהֶם לְהַדִּיחַ בָּהֶם כֵּלִים, וְאַפְשָׁר דְּאֲפִלּוּ נָתַן הָאִינוּ יְהוּדִי הַמַּיִם אַחַר שֶׁהִפִּיק הַתַּנּוּר דְּשָׁרֵי, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אָסוּר לִתֵּן הַמַּיִם אֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהִפִּיקוּ. מִיהוּ כְּשֶׁהַכֵּלִים מְלֻכְלָכִים בְּשֶׁמֶן, נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לִשְׁפּוֹךְ רוֹתְחִים עֲלֵיהֶם, וּכְשֵׁם מוֹרֵנוּ הָרַב פְּרָץ (הגהות סמ"ק מצוה רפב הגהה יג) מָצָאתִי כָּתוּב שֶׁמִּפִּי כְּתִיבָתוֹ אֵינוֹ מְכֻוָּן אֶלָּא לְצַחְצְחָן, וְלִי נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ הֶכְּלִי תּוֹךְ הַמַּיִם וְלֹא יָעֳרָה עֲלֵיהֶם. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק מא): (קב) **מֻתָּר לְהַעֲמִידָן.** אֲפִלּוּ (קיכ) אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בָּהֶן: (קג) **אֵצֶל** מוּתָּר רַק צוֹנֵן]. **ג]** וּבְשוּ"ע הָרַב (סכ"ה) כָּתוּב: וּמ"ם כָּל בַּעַל נֶפֶשׁ יַחְמִיר לְעַצְמוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם צוֹרֶךְ כ"כ. **ד]** וּבְשוּ"ע הָרַב (קרא ס"ק יא) כָּתוּב שֶׁאִם נָתַן הָאִינוּ יְהוּדִי מַיִם לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה הַקְּבוּעָ בְּתַנּוּר אָחוֹר שֶׁהוֹסִיף עַל אִסּוּר הַתַּנּוּר, וּמוּתָּר רַק אִם הָאִינוּ יְהוּדִי נָתַן מַיִם קוֹדֶם שֶׁהוֹסִיף הַתַּנּוּר.

בְּאוּר הֲלָכָה

מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ בִּשּׁוּל עוֹד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שי"ח סָעִיף ט"ו, אֲפִלּוּ הָכִי **אָסוּר לְחַמֵּם בְּתַנּוּר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי אִינוּ יְהוּדִי** וְדַאֲפִלּוּ דְּתַנּוּרִים שֶׁלָּנוּ הֵם כְּכִירָה, הַלֹּא גַּם עַל גַּבֵּי כִּירָה אָסוּר בַּחֲזָרָה כְּשֶׁאֵינָהּ גְּרוּפָה, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא חַם אָסוּר, וּלְרֹאשׁ הַפֶּגֶן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ל"ו גַּם בְּגֶרוּפָה אָסוּר כְּשֶׁנִּצְטַנֵּן לְגַמְרֵי דְּהָוֵי לֵיהּ כְּמוֹשִׁיב לְכַתְּחִלָּה, **וַאֲפִלּוּ דִּיעֲבַד אָסוּר גַּם בָּזֶה כְּשֶׁהוּא חַם עַדַיִן, דְּכִשְׁיְהֵא צוֹנֵן מְתִּיר בָּזֶה הַפֶּגֶן מְגַדִּים** (א"א) בְּסָעִיף קָטָן ל"ז עַיֵּן שָׁם, וּבְסָעִיף קָטָן ל"ח כָּתַב דְּכֵיוָן דְּקִיְמָא לַן דְּשִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת לְצֹרֶךְ שַׁבָּת שָׁרֵי לְכַתְּחִלָּה, וּבְדָבָר יֵשׁ אֵין בּוֹ רַק שִׁבּוּת דְּחֲזָרָה, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהַהֶסֵּק בָּזֶה עַל יְדֵי אִינוּ יְהוּדִי אֵין נוֹגְעִין בּוֹ. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שי"ח בְּסוֹפוֹ **מַה שֶּׁכָּתַב הַשְּׁעָרֵי תְּשׁוּבָה** (ס"ק לה) **בְּשֵׁם מַהֲרִי"ט לְהַקֵּל בִּדְבָרִי יֵשׁ שְׁאֵין בּוֹ מֶרֶק לִתְּנוֹ תּוֹךְ הַתַּנּוּר עַל יְדֵי אִינוּ יְהוּדִי אַף לְכַתְּחִלָּה, וּבְסִימָן זֶה מִשְּׁמַע מִמַּמָּה פּוֹסְקִים דְּאֵין סוֹמְכִין עַל** סְעִיף קָטָן (ל"ז) וּבְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק מט), **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו לְצֹרֶךְ שַׁבָּת לְהַקֵּל בִּזֶּה** וְכַנַּ"ל בְּשֵׁם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) דְּאִם הֶעֱמִידוּ עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר לְכַלְּמָא מִשּׁוּם חֲזָרָה וְאִסּוּר אֶחָד בְּדִיעֲבַד כְּשֶׁעָשָׂה זֶה עַל יְדֵי הָאִינוּ יְהוּדִי, וְאַף דָּזֶה הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא מִגּוּף הַמְּלֶאכָה שֶׁעָשָׂה הָאִינוּ יְהוּדִי, כֵּן כָּתַב [בְּבָאוּר דִּבְרֵי הַקְּרֵיתִי (פ"ד סי' שכג) שֶׁהוּבָא בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק לז) וּבְאֹר הֵיטֵב (ד"ה כתב הרי"ן) וְכֵן הָעִקָּר **וְכֵן הַסְּכִים הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ לִדִינָא שֶׁאִסּוּר דְּרַבָּנָן עַל יְדֵי אִינוּ יְהוּדִי אִסּוּר בְּדִיעֲבַד,** וְדִלְמָא כְּדִמְשַׁמַּע מִמֶּגֶן אַבְרָהָם שֶׁדַּעַת הַקְּרֵיתִי לְהַתִּיר בְּדִיעֲבַד אִסּוּר דְּרַבָּנָן עַל יְדֵי אִינוּ יְהוּדִי: (ע) כְּשֵׁם שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שי"ח (ד"ה כתב הרי"ן) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לח) דְּשָׁם יוֹסֵף מִשֶּׁה: (עא) דִּבְרֵי מֹשֶׁה (שאת ז): (פ) כֵּן מוּכָח מֵהַגְּרַ"א: (פא) שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סי' א ס"ח): (קג) אֲגָדָה (פ"ב סי' נה):

[א] יקוטי דברי הרב: א] וכתב בשו"ע הרב (סכ"ה בסוגריים) שאפילו אם הישראל עצמו החזיר לשם יש להתיר בדיעבד. **ב]** ובשו"ע הרב (סכ"ה) כתב שאם הישראל בעל התבשיל לא ידע כשהחזירו הנכרי שהוא צונן לגמרי או שלא ראהו כלל כשהחזירו הרי זה מותר [ולא כתב שיהיה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בַּיִת הַחֲרָךְ, מַאֲחַר שֶׁנִּתְבָּאֲרוּ (ס״ק) דְּתַנּוּרִים שֶׁלָּנוּ יֵשׁ לָהֶם דִּין כִּירָה, וּסְמִיכָה בְּכִירָה שֶׁאֵינָהּ גְּרוּפָה וּקְטוּמָה (קד) כְּדִין גְּרוּפָה וּקְטוּמָה לְעִנְיַן נְתִינָה עָלֶיהָ. (קה) * וּכְבָר נִתְבָּאֲרוּ (ס״ג) שֶׁנָּהֲגוּ לְהַקֵּל בַּחֲזָרָה בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ הִנִּיחָהּ עַל גַּבֵּי קַרְקַע, וְהוּא הַדִּין * לִסְמוֹךְ לְתַנּוּר שֶׁאֵינוֹ גָּרוּף וְקָטוּם, הוֹאִיל וְהַקְּדָרָה עֲדַיִן חַם וּמְבַשֵּׁל כָּל צָרְכּוֹ, וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט לְהַתִּיר, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שי״ח:

רנד דִּינֵי תַּבְשִׁילִין הַמּוּכָנִים מֵעֶרֶב שַׁבָּת כְּדֵי לְהִנָּמֵר בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ט׳ סְעִיפִים:

א שבת י״ח (ע״ב). **א** * [א]אַף עַל פִּי שֶׁבָּשָׁר חַי (א) מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ, הֲנֵי מִלֵּי בִּקְדֵרָה, (ב) * אֲבָל בְּצָלִי (ג) שֶׁאֵצֶל

בֵּאוּר הַלָּכָה

הַפְּרִי מִגְדִּים. **וּבִרְכַּת יוֹסֵף** (שיורי ברכה סי׳ שיח סק״א) **מְצָאתִי כָּשֵׁם אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּצַדֵּד אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֶרֶק לְהַקֵּל לְהַחֲם עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אִם נִצְטַנֵּן אִם אֵינוֹ נוֹתֵן עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ אוֹ הַכִּירָה מִמָּשׁ, שֶׁסּוֹמֵךְ עַל הַפּוֹסְקִים שֶׁפּוֹבְרִים דְּאֵין בְּשׁוּל אֶחָד בְּשׁוּל אֲפִלּוּ אִם נִצְטַנֵּן, וְצָרִיךְ עִיּוּן אִם יֵשׁ לִסְמוֹךְ עַל זֶה דְּמִסְתָּמָא זֶה לֹא מִשְׁמַע כֵּן, אַךְ אִם הוּא לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת וְאֵין לוֹ עֵצָה אַחֶרֶת אֶפְשָׁר דַּיֵּשׁ לִסְמוֹךְ עַל זֶה:**

* **וּכְבָר וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר שֶׁנִּתְקַשֶּׁה מְאֹד מַה עִנְיַן הַנָּחָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע לְכָאן, וּלְפִי מַה שֶּׁקָּתַבְנוּ (ד״ה לסמוך) נִיחָא:

* **לִסְמוֹךְ וְכוּ׳.** הִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁכָּאַר הַדְּגוּל מָרְכָּבָה בְּרֵישׁ הַסִּימָן אֶת דִּבְרֵי הַמְּגַן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ה׳ מוֹכַח דְּהָרַמ״א קַאֵי עַל סְמִיכָה לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת, וְזֶהוּ דְּחָק, אֶחָד דְּמַאי קַאֲמַר הָרַמ״א וְהוּא הַדִּין לִסְמוֹךְ דְּמַאי שְׁנָךְ סְמִיכָה לְכַתְּחִלָּה לְעִנְיַן הַנָּחָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע, וְעוֹד דְּהַאי עִנְיָנָא קַאֵי לְעִנְיַן חֲזָרָה שְׁמוּצְיָאן בְּשַׁבָּת בְּבֹקֶר מִן הַתַּנּוּר שֶׁהִסְמִינָם וּמוֹשִׁיבָן אֵצֶל תַּנּוּר בֵּית הַחֲרָךְ בְּעוֹדָם חַמִּין, וְיוֹתֵר נָכוֹן כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שָׁם דְּהָרַמ״א מַיְירֵי לְעִנְיַן חֲזָרָה וְעַל קֶרְחָךְ שֶׁמְּפֹרָשׁ דְּבְרֵי הָרַמ״א כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

א * **אַף עַל פִּי וְכוּ׳.** כְּדֵי שֶׁיִּתְבָּאֵר לְךָ הֵיטֵב דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר וְהָרֵב בְּאֵלּוּ הַשְּׁתֵּי סְעִיפִים אֲקַדִּים דִּבְרֵי הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א) שֶׁהִעְתִּיק דִּבְרֵי הַגְּמָרָא וְהַפּוֹסְקִים בְּקִצָּרָה. גְּרִסִינַן בְּשַׁ״ס י״ח עַמּוּד ב׳, וְהַשְׁתָּא דְּאָמְרַת כָּל מִידֵי דְּקָשְׁיָא לֵיהּ דְּזֵקָא לֹא מְגַלְיָא לֵיהּ, דְּגַרְיָא בֵּין שְׁרִיךְ (שֶׁשָּׁטַח פִּי הַתַּנּוּר בַּטִּיט סְבִיב) וּבֵין לֹא שְׁרִיךְ שְׁפִיר דָּמֵי, דְּבַרְחָא וְהֵינוּ עֵז, וְשָׁרִיךְ, נְמֵי שְׁפִיר דָּמֵי, דְּבַרְחָא וְלֹא שָׁרִיךְ, רַב יִרְמְיָה אָסַר, וְרַב אַשִׁי שָׁרֵי, וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּקִיְּמָא לַן כְּרַב יִרְמְיָה. וְקִפְּרִיךְ הַגְּמָרָא, וּלְרַב אַשִׁי דְּשָׁרֵי וְהָתְנַן אֵין צוֹלִין בָּשָׂר בְּצָל וּבֵיצָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצלוּ מִבְּעוֹד יוֹם, וְקָמְשַׁנֵּי הָתָם בִּבְשָׂרָא אַגּוּמְרֵי עַד כָּאן [וְכָתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה האי בשרא) יִרְמְיָה נְמֵי מוֹדֶה לְתַרְוַיְיהוּ זֶה לְפִי הַמַּסְקָנָא]. וְכָתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה האי בשרא) וְהָרַא״ש (פ״א סי׳ לה) דְּבְצָלֵי אֵירֵי, וּלְהֵכִי בְּרַחָא וְלֹא שָׁרִיךְ אְסוּר אֲפִלּוּ חַי וְאַף דִּבְקִדָּרָה חַיְיתָא מֻתָּר לִתֵּן לְכַתְּחִלָּה סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה], מִשּׁוּם דְּבְצָלֵי בְּלֹא קִדָּרָה מִתְבַּשֵּׁל מֵהֲרָה שֶׁיִּהְיֶה רָאוּי לַאֲכִילָה בַּלַּיְלָה, וְשָׁפְיָא יְחָתָה. וְהִנֵּה לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״ג הי״ג) וְהַמְחַבֵּר עִקַּר הַטַּעַם דְּשָׁרֵי בִּגְדֵי בֵּין שָׁרִיךְ וּבֵין לֹא שָׁרִיךְ, מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ רַק לְחַמִּימוּת מְצַע לְכָךְ לֹא חֲיִישִׁינַן שֶׁפָּא יְחָתָה שֶׁאִם יְחָתָה יִתְחָרֵךְ, וּלְכָךְ אֲפִלּוּ הוּא חֹרֶן לְתַנּוּר סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה לֵיכָּא לְמִיחַשׁ שֶׁפָּא יְחָתָה מִטַּעַם זֶה. מִיהוּ הֵינוּ דְּוַקָּא אִם הוּא סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, אֲבָל אִם הוּא מֻנָּח עַל הַגַּחֲלִים מֵפֵּשׁ אַף בִּגְדֵי אְסוּר, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מֻנָּח עַל הַגַּחֲלִים מֵפֵּשׁ בְּוַדַּאי אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ עַל מַה שֶּׁיִּתְחָרֵךְ כִּי חֻפַּץ הוּא שֶׁיִּצָּלֶה מֵהֲרָה בְּאֵיזֶה אֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה, אַף בְּשֶׁמֻּנָּח עַל הַגַּחֲלִים מֵפֵּשׁ וְנִצְלֶה מִבְּעוֹד יוֹם כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי שְׁרֵי גַּם לְדַעַת רְאשׁוֹנָה דְּבְרֵישׁ סִימָן רנ״ג (ס״א) דְּסָכִירָא לֵיהּ דְּגַבֵּי תַּבְשִׁיל לֹא מְהַנֵּי כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר שָׁם, אֲבָל בְּצָלֵי הַמֻּנָּח עַל הַגַּחֲלִים וַדַּאי שְׁרֵי כְּשֶׁהוּא כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי, דְּבִכְהָאי גַּוְנָא וַדַּאי לֹא יְחָתָה אַחַר מַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי שְׁחוֹשֶׁשׁ לְסַכִּירָא דְּצָלֵי שֶׁלֹּא יִתְחָרֵךְ כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נִצְלָה כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי. וּבְכָל שׁוֹר וְעֵז סְכִירָא לֵיהּ לְרַמְבַּ״ם (שם) וְהַמְחַבֵּר דְּשָׁרֵי כְּשֶׁהוּא טוֹחַ בְּטִיט וְהוּא בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר, מִשּׁוּם דְּוַדַּאי לֹא יִפְתַּח הַתַּנּוּר לְחַתּוֹיֵי דְּאִם יִפְתַּח הַתַּנּוּר תִּפְּגַם הַרּוּחַ וְיִתְקַשֶּׁה הַבָּשָׂר וְיִפְסֹד, וְלָכֵן אִם הַצָּלִי מֻנָּח בְּקִדָּרָה כְּגוֹן צָלִי קָדֵר דְּאֵז אֵינָהּ מִתְקַשָּׁה אִם הוּא חַי לְנַמְרֵי שְׁרֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֵישׁ סִימָן רנ״ג, אֲבָל אִם נִתְבַּשֵּׁל קְצָת אְסוּר אֲפִלּוּ הוּא צָלִי קָדֵר כֵּיוָן דְּאֵינוֹ מִתְקַשֶּׁה יֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁמָּא הַתַּנּוּר יִתְחַם. וְלִפְלִי זֶה הָא דְּמִשְׁנֵי הָתָם בִּבְשָׂרָא אַגּוּמְרֵי הֵינוּ כְּגוֹן שֶׁמֻּנָּח עַל הַגַּחֲלִים מֵפֵּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סְעִיף ב׳, דְּבִכְהָאי גַּוְנָא אֵין חוֹשֵׁשׁ לְחַרּוּף רַק שֶׁיִּצָּלֶה מֵהֲרָה וּלְכָךְ לֹא שְׁרֵי אֶלָּא בְּכַמַּאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי דְּוַקָּא, וּכְשֶׁהוּא שָׁרֵי לְכַלַּי עִלְּמָא אַף לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם וְהַמְחַבֵּר בְּרֵישׁ סִימָן רנ״ג וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ. כָּל זֶה הוּא לְדַעַת הַמְחַבֵּר כָּאן, אֲבָל לְדַעַת הָרא״ש וְהַטּוּר שֶׁהֵבִיא הָרֵב בַּהַגָּ״ה עִקַּר מְשׁוּם דְּשָׁרֵי בִּגְדֵי מְשׁוּם דְּקָשְׁיָא לֵיהּ דְּזֵקָא וְלֹא מְגַלְיָא כְּפוּי שֶׁל הַתַּנּוּר, וְהָכָא שָׁרֵי אַף כְּשֶׁפִּי הַתַּנּוּר מְכֻסֶּה וְאֵינוֹ טוֹחַ בְּטִיט, אֲבָל בְּבַרְחָא לֹא שָׁרֵי אֶלָּא דְּזֵקָא כְּשֶׁהוּא טוֹחַ בְּטִיט סָבִיב הַפְּתוּי בְּהָכֵי גַּוְנָא הוּא דְּלֵיכָּא לְמֵיחַשׁ לְחַתּוֹיֵי דְּלֹא טָרַח כָּלָל הַאי הַשִּׁיחָה שֶׁסָּבִיב פִּי הַתַּנּוּר, וּמַהַאי טַעְמָא שָׁרֵי אֲפִלּוּ הוּא בִּקְדֵרָה, וְאֵינָהוּ מִפְרָשִׁי דְּהָא דִּמְשַׁנֵּי הָתָם בִּבְשָׂרָא אַגּוּמְרֵי הֵינוּ שֶׁהַתַּנּוּר אֵינוֹ מְכֻסֶּה כְּלָל אֶלָּא הוּא פְּתוּחַ לְגַמְרֵי וּלְהֵכִי אְסוּר אֲפִלּוּ בִּגְדֵי, מֵיהוּ כְּשֶׁהוּא כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי אֲז שָׁרֵי גַּם לְדַעַת רְאשׁוֹנָה דְּבְרֵישׁ סִימָן רנ״ג (ס״א), וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ מֻנַּחַת עַל הַגַּחֲלִים אֶלָּא סָמוּךְ לַגַּחֲלִים, דְּבְצָלֵי שֶׁהוּא כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי לֵיכָּא לְמֵיחַשׁ שֶׁמָּא יְחָתֶּה, וְיֵשׁ נוֹתְנִין טַעַם לַדָּבָר דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מֻנָּח עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ מְגַלֶּה לְגַמְרֵי, כֵּיוָן שֶׁהַמְחַבֵּר מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה כְּשִׁיטַת הָרַמְבַּ״ם:

* **אֲבָל בְּצָלֵי וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) **שֶׁכָּתְבוּ אֲפִלּוּ הַתַּנּוּר סָתוּם.** וְדַע דְּכָל זֶה הוּא לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁפָּסַק כְּשִׁיטַת הָרִי״ף (ו׳) וְהָרַמְבַּ״ם (שם) וְהָרא״ש (שם) שֶׁפָּסְקוּ כְּרַבִּי יִרְמְיָה בְּגֶמָרָא דִּבְרָחָא וְלֹא שָׁרִיךְ אְסוּר, אֲבָל יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים [רַב הַאי גָּאוֹן (הוּבָא בְּרֹאשׁ״א ד״ה אמר רבינא) וְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (כ׳) וְרַצַּ״ה (ו׳: ד״ה ומאי) וְרַשְׁבָּ״א (שם) וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכז) וּמְרַדְכַי (פ״א סי׳ רנא)] פָּסְקוּ כְּרַב אַשִׁי בְּלִישָׁנָא בַּתְרָא דִּבְרָחָא וְלֹא שָׁרִיךְ שָׁרֵי, וְעַל כֵּן כָּתַב הַמַּ״ח דְּבִדִיעֲבַד אִם עָבַר אוֹ שָׁכַח וְשָׁהָה בְּתַנּוּר מְכֻסֶּה אַף שֶׁאֵינוֹ טוֹחַ בְּטִיט מֻתָּר מֵאַחַר דִּיֵּשׁ מִתִּירִין לְכַתְּחִלָּה, וְהוּא הַדִּין כָּל כֵּיוָצֵא בָּזֶה [בַּ״ח (ס״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י״א וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד)]. וְנִרְאֶה דְּהוּא הַדִּין לְקַמָּן שֶׁמְּסִיס הָרַמ״א וְהָכִי נָהוּג כְּסִבְרָא זוֹ, וְהֵינוּ דְּעַל גַּבֵּי הָאֵשׁ שֶׁהוּא מְגֻלֶּה אְסוּר אַף בִּגְדֵי וְעוֹף הֵינוּ גַּם כֵּן רַק לְכַתְּחִלָּה, [א] **אֲבָל דִּיעֲבַד יֵשׁ לְהַקֵּל בִּגְדֵי וְעוֹף אֲצֵל הָאֵשׁ אַף שֶׁהוּא מְגֻלֶּה לְגַמְרֵי.** כֵּיוָן שֶׁהַמְחַבֵּר מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה כְּשִׁיטַת הָרַמְבַּ״ם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קיג) מְגֵן אַבְרָהָם (שם): **(קיד)** מְגֵן אַבְרָהָם פֹּה (ס״ק לא), וּבְקִצּוּר דִּיֵּנִי שֶׁהֵיכָה וְהַטְמָנָה עַיֵּן שָׁם: **(קטו)** מְגֵן אַבְרָהָם (שם): **א (קטז)** דְּלֹא שְׁרֵי בְּסוֹף הַפָּעִיף כִּי אִם כְּשֶׁהוּא טוֹחַ בְּטִיט: **(ג)** מְגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ג).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah